

BỘ VĂN HÓA THỂ THAO VÀ DU LỊCH

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI

Khoa Văn hóa Du lịch

**PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG DU LỊCH BIỂN
HẢI PHÒNG**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giảng viên hướng dẫn : PGS.TS Nguyễn Văn Cần

Sinh viên thực hiện : Nguyễn Thị Thúy

Lớp : VHDL 15C

Hà Nội, tháng 5 năm 2011

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1.Lý do chọn đề tài.....	1
2.Mục đích nghiên cứu	3
3.Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	3
4.Tình hình nghiên cứu.....	3
5.Phương pháp nghiên cứu	5
6.Bố cục đề tài.....	5

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ PHÁT TRIỂN DU LỊCH BỀN VỮNG

1.1. Phát triển bền vững	6
1.1.1. Khái niệm về phát triển bền vững.....	6
1.1.2. Các thước đo về phát triển bền vững.....	8
1.2. Phát triển du lịch bền vững	9
1.2.1. Quan niệm về phát triển du lịch bền vững.....	9
1.2.2. Những nguyên tắc phát triển du lịch bền vững.....	10
1.2.3. Các yếu tố tác động đến phát triển du lịch bền vững.....	12
1.2.4. Dấu hiệu nhận biết du lịch bền vững du lịch không bền vững.	14
1.2.5. Tiêu chí đánh giá du lịch bền vững	17
1.2.6. Vai trò của phát triển du lịch bền vững trong nền kinh tế xã hội hiện nay	21

Chương 2

TIỀM NĂNG VÀ THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH BIỂN HẢI PHÒNG

2.1. Tiềm năng phát triển du lịch biển Hải Phòng	23
2.1.1. Tài nguyên du lịch tự nhiên. 23	
2.1.2. Tài nguyên du lịch nhân văn. 27	
2.2. Thực trạng phát triển du lịch biển Hải Phòng	30
2.2.1. Môi trường du lịch biển Hải Phòng.....	30
2.2.2. Thị trường du lịch, doanh thu và nguồn nhân lực du lịch. 33	
2.2.3. Cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ cho ngành du lịch. 40	

2.2.4. Công tác tuyên truyền xúc tiến và quảng bá du lịch.....	45
2.3. Đánh giá tính bền vững của du lịch biển Hải Phòng	48
2.3.1. Về đáp ứng nhu cầu du khách.....	48
2.3.2. Sự tác động của du lịch biển đối với hệ sinh thái tự nhiên.....	49
2.3.3. Sự tác động của du lịch biển đối với hệ kinh tế.....	50
2.3.4. Sự tác động của du lịch biển đối với hệ sinh thái xã hội - nhân văn.....	51

Chương 3

PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG DU LỊCH BIỂN HẢI PHÒNG

3.1. Phương hướng phát triển du lịch biển Hải Phòng.....	53
3.1.1. Các quan điểm và mục tiêu phát triển du lịch bền vững.....	53
3.1.2. Định hướng phát triển du lịch biển Hải Phòng	54
3.1.3. Cơ hội và thách thức phát triển bền vững du lịch biển Hải Phòng.....	59
3.2. Giải pháp phát triển bền vững du lịch biển Hải Phòng.....	61
3.2.1. Bảo vệ môi trường du lịch biển.....	61
3.2.2. Phát triển thị trường du lịch, nguồn nhân lực và sản phẩm du lịch.	63
3.2.3. Đầu tư phát triển cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch.....	65
3.2.4. Tăng cường công tác xúc tiến quảng bá du lịch	70
3.2.5. Một số giải pháp khác.....	72
KẾT LUẬN.....	77
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	80
PHỤ LỤC.....	82
<i>Phụ lục 1: Dự án ưu tiên đầu tư.....</i>	<i>82</i>
<i>Phụ lục 2: Sự phân bố các di tích lịch sử vùng ven biển Hải Phòng.....</i>	<i>84</i>
<i>Phụ lục 3: Lịch phương tiện giao thông ở Hải Phòng.....</i>	<i>90</i>

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Ngày nay du lịch đã trở thành một hiện tượng kinh tế xã hội phổ biến không chỉ ở các nước phát triển mà còn ở các nước đang phát triển. Nằm trong khối ASEAN, Việt Nam là một trong số những nước có nguồn tài nguyên thiên nhiên đa dạng và phong phú, là một trong những nước có tiềm năng lớn về du lịch.

Thời gian những năm gần đây phát huy thế mạnh của nguồn tài nguyên du lịch của đất nước, ngành du lịch Việt Nam phấn đấu hoàn thiện những điều kiện đã hội đủ góp phần sớm đưa du lịch thành ngành kinh tế mũi nhọn, đưa nước ta thành trung tâm du lịch có tầm cỡ trong khu vực- một điểm du lịch an toàn hấp dẫn và thân thiện. Thực hiện chủ trương đó các ngành các cấp các địa phương cũng như tất cả các cơ sở kinh doanh trong cả nước tích cực tìm tòi sáng tạo để góp công sức đưa du lịch nước nhà trở thành một ngành kinh tế quan trọng của đất nước.

Trong sự phát triển nền công nghiệp của Việt Nam ngày nay du lịch có thể coi là công nghiệp không khói mang lại cho nền kinh tế Việt Nam một khoản thu nhập đáng kể, trong đó du lịch nghỉ biển chiếm một vị trí khá quan trọng trong sự phát triển của ngành du lịch. Trên thế giới ngày nay nhu cầu đi du lịch là rất nhiều, chủ yếu là đi du lịch tham quan, nghỉ dưỡng. Trong khi đó, nước ta là một nước ven biển; vùng biển và ven biển là địa bàn tập trung các nguồn lực các tam giác tăng trưởng kinh tế của đất nước. Vùng biển Việt Nam có điều kiện tự nhiên và tài nguyên thiên nhiên thuận lợi cho phát triển nhiều loại hình du lịch.

Nước ta ngày nay cũng đã chú trọng đến sự phát triển du lịch, coi du lịch là một ngành triển vọng trong tương lai. Tuy nhiên, bên cạnh sự phát triển rất nhanh của ngành công nghiệp không khói này thì chúng ta đã và đang phải đối mặt với tình trạng ô nhiễm môi trường tại các khu du lịch, các tệ nạn xã hội liên quan đến du lịch ngày càng gia tăng. Điều đó đã trở thành mối lo ngại lớn của các nhà chức trách, của mọi người dân trên thế giới, thúc giục những người làm du lịch phải tìm hướng đi mới cho mình đó là phát triển du lịch một cách bền vững.

Cùng với kinh tế cảng biển, du lịch đã đóng góp lớn vào sự phát triển kinh tế của thành phố Hải Phòng và trong đó không thể không kể đến du lịch biển. Dọc theo bờ biển Hải Phòng chúng ta thấy rất nhiều bãi cát đẹp là hạt nhân tiền đề hình thành các khu du lịch biển. Ngoài khơi là một dãy đảo như một chuỗi ngọc viền quanh bờ biển. Trong lòng biển là thế giới san hô, bào ngư, và nhiều loại hải sản khác vừa đáp ứng cho du lịch lặn biển vừa là những món ăn đặc sản phục vụ du khách. Sự đa dạng của địa hình ven biển và hải đảo đã tạo ra những cảnh quan thiên nhiên đặc sắc với những vũng, vịnh, đầm phá, hang động nổi tiếng. Dọc theo dải ven biển cũng như các đảo ven bờ tập trung khu bảo tồn thiên nhiên, rừng quốc gia Cát Bà có tính đa dạng sinh học cao, nhiều di tích

văn hoá lịch sử và các lễ hội đặc biệt có giá trị to lớn đối với phát triển nhiều loại hình du lịch như du lịch sinh thái, du lịch văn hoá, du lịch nghỉ dưỡng.... Chính những điều kiện đó mà du lịch biển Hải Phòng trong thời gian vừa qua là địa chỉ quen thuộc của du khách trong nước và quốc tế, đóng góp trên 70% vào tổng doanh thu du lịch của thành phố. Tuy nhiên sự phát triển "nóng" về du lịch của vùng ven biển Hải Phòng cũng đang đứng trước những thách thức không bền vững nếu không được kiểm soát với mục tiêu bền vững.

Là một sinh viên học ngành Văn hóa du lịch, lại được sinh ra và lớn lên trên quê hương Hải Phòng, tôi có điều kiện được phân nào tiếp cận thực tế của du lịch Hải Phòng, nhận thấy tầm quan trọng của du lịch biển với sự phát triển du lịch thành phố, đồng thời thấy rõ mối quan hệ khăng khít giữa du lịch với môi trường tự nhiên cũng như việc phát triển du lịch với việc khai thác, bảo tồn, gìn giữ các giá trị tài nguyên du lịch. Có giữ gìn, bảo tồn được thì du lịch mới khai thác được – và đó cũng chính là những vận hội của du lịch Hải Phòng trong những năm tới. Với những tình cảm tốt đẹp dành cho quê hương, tôi mong muốn được góp phần nào đó vào việc xây dựng ngành du lịch Hải Phòng nói riêng và du lịch Việt Nam nói chung ngày một tốt đẹp hơn.

Vì những lý do trên em đã chọn đề tài: "**Phát triển bền vững du lịch biển Hải Phòng**" làm khóa luận tốt nghiệp. Với hy vọng đánh giá thực trạng hoạt động du lịch biển Hải Phòng để từ đó đưa ra một số phương hướng và giải pháp khắc phục những tồn tại và đẩy mạnh phát triển du lịch biển Hải Phòng, đưa du lịch biển thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của thành phố.

2. Mục đích nghiên cứu

- Tổng quan một số vấn đề lý luận về phát triển du lịch bền vững và vai trò của nó trong nền kinh tế xã hội hiện nay.
- Phân tích tiềm năng và thực trạng phát triển du lịch biển Hải Phòng theo hướng bền vững.
- Đề xuất các định hướng chiến lược và một số giải pháp nhằm phát triển bền vững du lịch biển ở thành phố Hải Phòng.

3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: Du lịch biển Hải Phòng
- Phạm vi nghiên cứu: Luận văn tập trung nghiên cứu vấn đề du lịch biển trên địa bàn thành phố Hải Phòng trên quan điểm phát triển bền vững.

4. Tình hình nghiên cứu

Việc áp dụng khái niệm phát triển bền vững đối với du lịch được đưa ra lần đầu tiên trong “Chiến lược hành động cho sự phát triển du lịch bền vững” do các nhà nghiên cứu thuộc nhiều ngành khác nhau của Canada xây dựng. Ba vấn đề chính được đặt ra trong chiến lược này là:

- + Những vấn đề chủ yếu và những nhu cầu
- + Những nguyên tắc đối với du lịch bền vững
- + Những khuyến nghị cần thực hiện

Một nghiên cứu tương tự được thực hiện tại Dự án phát triển bền vững Bali khởi đầu vào năm 80, trong đó du lịch là một bộ phận (Wall, 1993). Điểm mấu chốt của bản nghiên cứu này là đưa ra tiêu chuẩn sử dụng để có được sự phát triển bền vững, bao gồm tính toàn vẹn, hiệu quả, công bằng, tính toàn vẹn về văn hóa, cộng đồng, hòa nhập hài hòa và phát triển tương ứng với sự nhận thức về tiềm năng.

Hoặc tác phẩm “ Du lịch và phát triển bền vững: Giám sát, lập kế hoạch, quản lý” của Nelson, Butler và Wall với đóng góp lớn nhất cho việc nghiên cứu du lịch bền vững là việc đưa ra những chỉ số thích hợp để giám sát các hoạt động du lịch.

Tuy nghiên cứu từ các góc độ khác nhau, nhưng phần lớn các nhà nghiên cứu đều nhận định rằng, để có sự phát triển du lịch bền vững phải đạt được 4 chỉ tiêu lớn sau:

- + Du lịch phải được dựa trên cơ sở các nguồn tài nguyên được quản lý và gìn giữ tốt và chúng phải mang tính văn hóa và môi trường.
- + Phải bền vững về mặt tài chính và mang lại lợi nhuận cho các nhà đầu tư.
- + Phải luôn làm hài lòng khách du lịch vì nếu không sẽ mất đi sự phát triển kinh tế.
- + Phải dựa trên cơ sở cộng đồng địa phương trợ giúp vì nếu thiếu sự thông qua và hài lòng của địa phương thì không có mục tiêu nào khác về lâu dài.

Tóm lại, trên thế giới, lĩnh vực du lịch và du lịch bền vững đã được nhiều nhà khoa học và các tổ chức quốc tế quan tâm nghiên cứu. Các ấn phẩm về lý luận và thực tiễn về vấn đề phát triển du lịch bền vững là những tài liệu bổ ích cho việc nghiên cứu và vận dụng cho các quốc gia bắt đầu tham gia tìm hiểu về loại hình du lịch này.

Ở Việt Nam, du lịch bền vững là một lĩnh vực còn mới mẻ, các vấn đề về lý luận của du lịch bền vững đang tiếp tục được thảo luận để đi đến thống nhất về nhận thức và quan điểm trong các nhà nghiên cứu và điều hành du lịch. Từ đó, tiến hành đánh giá tiềm năng và thực trạng phát triển thành phố Hải Phòng dựa trên quan điểm phát triển bền vững.

Tiếp thu các nghiên cứu đi trước, tôi mạnh dạn chọn hướng nghiên cứu còn khá mới mẻ này: ***Phát triển bền vững du lịch biển Hải Phòng*** với mong muốn được đóng góp một phần nhỏ bé của mình, cũng như hy vọng đề tài của mình thực sự có ý nghĩa thực tiễn nhằm làm cho du lịch của thành phố quê hương phát triển ngày một bền vững hơn, góp phần tạo nên sự phát triển bền vững của đất nước.

5. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp thu thập và xử lý tài liệu
- Phương pháp phân tích - tổng hợp
- Phương pháp khảo sát thực tế
- Phương pháp điều tra xã hội học

6. Bố cục đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận và phụ lục, luận văn được chia thành ba chương lớn như sau:

Chương 1: Cơ sở lý luận về phát triển du lịch bền vững

Chương 2: Tiềm năng và thực trạng phát triển du lịch biển Hải Phòng

Chương 3: Định hướng và giải pháp phát triển bền vững du lịch biển

Hải Phòng

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Báo cáo hoạt động thương mại- du lịch Hải Phòng năm 2007
2. Báo cáo tổng hợp: Rà soát, điều chỉnh, bổ sung quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế xã hội thành phố Hải Phòng Đến năm 2020-Sở Kế hoạch và Đầu tư thành phố Hải Phòng.
3. Biển Việt Nam số 12/2004
4. Các nghị định 27,39,47,50 của Chính Phủ hướng dẫn chi tiết pháp lệnh du lịch.
5. Các thông tư 01,02,03,04,05 của Tổng cục du lịch hướng dẫn chi tiết các Nghị định của Chính phủ.
6. Di tích danh thắng Hải Phòng -NXB Văn hoá thông tin.
7. Du lịch bền vững - Nguyễn Đình Hoà, Vũ Văn Hiếu - NXB Đại học QGHN
8. Du lịch Hải Phòng - bài vệ môi trường phát triển bền vững, Tạp chí du lịch, số 17, 2005
9. Giáo trình Kinh tế du lịch, GS. TS Nguyễn Văn Đính, NXB Lao động xã hội, 2006
10. Giáo trình Kinh tế phát triển - GS.TS Vũ Ngọc Phùng - NXB Thống Kê.
11. Giáo trình Tổng quan du lịch, TS. Trần Nhoãn, NXB Văn hoá thông tin, 2005
12. IUCN (1998) ,tuyển tập báo cáo hội thảo khoa học du lịch cộng đồng Sa Pa(HN).
13. Kế hoạch thực hiện chương trình phát triển các khu du lịch giai đoạn 2006-2010 của thành phố Hải Phòng.
14. Kế hoạch phát triển kinh tế xã hội 5 năm 2006-2010 thành phố Hải Phòng
15. Nghiệp vụ hướng dẫn du lịch, Th.s Bùi Thanh Thủy, NXB Đại học quốc gia Hà Nội, 2009
16. Non nước Việt Nam, Tổng cục du lịch Việt Nam, NXB VH TT, 2005
17. Tài liệu về phát triển bền vững của Viện chiến lược phát triển kinh tế xã hội
18. Các trang web: <http://www.haiphong.gov.vn>

<http://www.chungta.com>